

Készül a BNV

Ezekben a napokban a költözködés jellemzi a budapesti városi lakosság vasárnapos életét. A BNV területén még előző hetekben több szakkiállítás zajlott, ezek anyagát most viszik el a pavilonokból, s helyükre már hozzák az árut a BNV-re. A Szovjetunióból az ünnepekre már 50-60 vagonnyi, összesen 158 tétel kiállítási anyag futott be, s kedden újabb 10 vagon árut fogadtak.

De más pavilonoknál is jelzik az első vagonrakományok, hogy megkezdődtek a BNV érdemi előkészületei. Érkeztek NDK, lengyel, román szállítmányok. Az amerikai kiállítók részére két kisebb tétel jött. Megkezdtek a helyszíni munkát az NDK-beli Dewag dekorációs cég szakemberei, akik a Német Demokratikus Köztársaság pavilonjának első kiképzésén dolgoznak. Tavaly 600 vagon és 300 kamion áru érkezett, ebben az évben ennél is többre számítanak.

logos igény:

A kereslet és a kínálat egyensúlya

Dr. Varga Jenő elnöklével szerdán a Parlament Góbelin termében ülést tartott az országgyűlés kereskedelmi bizottsága. A tanácskozás témáját Az 1968. évi kereskedelem — politikai célkitűzések realizálásának tapasztalatai a belkereskedelemben címmel juttatták el a képviselőknek. Az ülésen részt vett dr. Dabronaki Gyula államtitkár, a KNEB elnöke és Bartolák Mihály, a SZÖVOSZ elnökhelyettese.

A témához Keszérű Jánosné belkereskedelmi miniszterhelyettes fűzött szóbeli ki-egészítést. A többi közt elmondta, hogy

**a belkereskedelmi ágazat — beleértve a termelősz-
köz kereskedelmét is —
1968-ban csaknem 3 mil-
liárd forint nyereséget ért
el.**

A nagyobb nyereségből természetesen magasabb érdekeltségi alapok is képződtek. Így a belkereskedelemből dolgozóinak béréből és részesedési alapról származó személyi jövedelme az előző évhez képest mintegy három és fél százalékkal emelkedett. Fejlesztésre 1616 millió forint jut, ezenkívül 430 millió forint összegű tartalékalap szolgálja a kereskedelmi vállalatok működésének biztonságát.

A belkereskedelmi miniszterhelyettes felhívta a képviselők figyelmét, hogy a vállalatok egy része

viszonylag könnyen érte el a magas nyereséget.

Ezért a Belkereskedelmi Minisztérium — a társ-társakkal közösen — a közgazdasági szabályozók fejlesztésével együtt a jövőben a jö-

vedelemszabályozási rendszer finomítására is törekszik. Ezt egyébként már egy sor eddigi intézkedés is szolgálta. Ilyen például a vendéglátásban az ételár-ki-egészítés 150 millió forinttal való csökkentése, illetve bizonyos adókedvezmények megszüntetése. A Belkereskedelmi Minisztérium megítélése szerint a különböző szigorítások ellenére hatékonyabb gazdálkodással — a belkereskedelemben idej nyeresége valamely meghaladja majd a 9 milliárd forintot.

A hálózatfejlesztés nehézségei miatt a Belkereskedelmi Minisztérium felügyelete alá tartozó vállalatoknál az elmúlt esztendőben mindössze két szálloda, valamint öt idegenforgalmi jellegű vendéglátó egység építését kezdték meg. A fogyasztási cikk kereskedelemből üzemeltető vállalatoknál a 1968-ban 1160 egységgel bővült. Számolni kell avval, hogy a fogyasztási cikk kereskedelemből harmadik öt éves tervének fejlesztési célkitűzései nem valósulnak meg teljes egészében. De még is így — 1965-höz mérten — a kiskereskedelmi belföldi értékesítés 23 százalékkal, a vendéglátóhelyek alapterülete 16 százalékkal, a nagykereskedelmi raktárak alapterülete pedig 15 százalékkal, s 52 százalékkal emelkedik a szállodák befogadóképessége.

Keszérű Jánosné a továbbiakban hangsúlyozta, hogy

az új árrendszerről és ármechanizmusról szemben az volt a legfőbb igény, hogy biztosítsa a kereslet és a kínálat egyensúlyát.

E tekintetben már lehet bizonyos eredményeket elkönyvelni. Ilyen például lehetne felsorolni nemcsak a választék igényes ruházati szakmából, hanem még egyes építőanyagokból is. Nem lebecsülendő az a tény sem, hogy a szabadabb árkialakítási lehetőségek a kulturáltabb csomagolás fejlődését is elősegítették. Kevesebb vásárolt meg viszont az a cél, hogy az árak segítségével megszüntessék a korszerűtlen cikkek gyártását — vagy éppen az árszökkenést segítő árak növelését az egyes árak piacépítését.

A miniszterhelyettes referátuma után

élnék vita

alakult ki. A képviselők hozzászólásai egyöntetűen azt bizonyították, hogy a belkereskedelemben sikeresen kiállta a gazdasági reform „próbáját”. Az elhangzott vélemények nem nélkülözték a kritikai hangot sem, többen

**a kiszolgálás kulturált-
ságának hiányát**

tették szóvá, számosan kéri-
ték az áruellátás aránytalanságainak megszüntetését.

Falra hányt borsó?

Beszélgető partnerem járatos lehetett „benfentesebb” körökben is, mert legutóbbi cikkünkre legyintett egyet: „Falra hányt borsó”, — mondta nosztalgikusan, s folytatta, hogy egy-két napig téma lesz, vitatkoznak, beszélnek róla de később minden marad a régiben. „Annak a negyven családnak a lakóháza egyelőre nem épül fel. Kaptak valamely hivatalos fórumtól választ?” „Intézkednek az ügyben?” — mondtuk neki csendesen, hogy egyelőre senki sem reagált. „Ugye mondtam! — csapott le igazán bizonyítva.

Igaz lenne? Falra hányt borsót jelent az ember munkája, szava, amelyet a nagy nyilvánosság előtt mond el? S most legyenek mérgek, hivatkozzam a törvényre: az 1914/1963-as kormányrendeletre, amely előírja a megbízott szervnek, illetve a felettesének, hogy indítsa vizsgálatot és a vizsgálat eredményéről, a tett intézkedésről értesítse a sajtóorgánumot. Más szóval; reagáljon, reflektáljon minden olyan sajtóközleményre, amely valamilyen módon érinti őt, illetve a vezetése alatt álló szervezetet, intézményt, vállalatot, üzemet. Tisztelet a kivételeknek, akik eleget tesznek kötelességüknek.

Más esetben azt mondták társaságom tagjai, hogy óvatossá, félősek vagyunk. Miért nem nevezzük meg nevén a „gyereket”, akkor talán több lenne az eredmény is, meg a reagálás is. Ebben az esetben csak bólintani tudtam. Az általánosítás tényleg keveset ér, s gyakran borsóvá válnak a szavak, azok az őszinte és segítőkész szavak, amelyeket az ember közügyekben, gazdasági kérdésekben elmond nap mint nap.

Visszapergettek előttem egy tavaly megírt (május 31-i számunkban megjelent) írást, amelynek Két pénzárca volt a címe. Való igaz, név nélkül adresszáltuk mondanivalónkat. Úgy éreztük, olyan ügyről írunk, amely esetben elegendő az általánosítás, hiszen többen is ingünek ismerhetik el azt. Hittük, hogy eredményt érnek el a sorok s talán nemcsak azon a helyen, ahol valóban magukra ismerhet-
tek, de máshol is, mert nem tartottuk egyedi esetnek a történetet.

Most, közel egy év távlatából visszatérünk a dologra, — névvel. Előbb idézem a korábbi sorokat: „Az egyik szegedi nagyvállalat területén évek óta építkeznek. Lassan befejeződnek a munkák, és ilyenkor rendet teremtenek a gyár udvarán, és közvetlen környékén. Ez így szokás, s így is van rendjén, mivel az építkezések általában nagy rumlival járnak. Az anyagot sem lehet pontosan kimérni, marad ebből is, marad abból is. E nevezetes helyen is maradt. Csak a nagyját sorolom: körülbelül tízezer téglát, 4-5 köbméter oltott mészt, pallódesszák és egyebek. Ezeket az anyagokat az építőipar valószínűleg megfizette a gyárral, benne van a költségekben, az építmény árában, a gépek szerelésének összegében... A téglák és a pallódesszák belekerültek a meszesgödörbe. Földet húztak rá, mintha örökre el akarnák temetni. Így kétszeres a kár...”

Erre az írásra nem reagált sem a Szegedi Textilművek vezetősége — ugyanis ott történt meg ez előbb említett eset — sem pedig az ottani építést végző vállalat, a 31-es Építőipari Vállalat illetékes. Vigye kánya a rendeletet — mármint az értesítés kötelezettségét, de legalább célt értünk volna el, hogy kiszédjék azokat a téglákat, a meszt, meg a drága faanyagot, és amikor tisztázták az anyag hovatartozását, dönthettek volna ügyében is.

Akkor azért mondták el a textilművek dolgozói az ügyet, mert ők szívesen kibányászták volna az értékeket. Sokszorosan hasznosan járnak el, ha hallgatnak a munkásokra: vagy elviszi az építővállalat és valahol felhasználja, vagy — ha benne volt a gyárnak küldött számla árában — akkor a textilművek gyarapodhatott volna az értéken. De tovább menve, a dolgozó is valahol beépíti azt az anyagot, úgy is hasznos érték marad. Így elveszett mindenki számára. Akkor így írtuk: „Paradoxon, de ennél még az is hasznosabb, ha valaki ellopta volna és felhasználja.”

Ugyanis az az anyag még ma is ott hever a föld alatt! Legfeljebb annyi történt, hogy a faanyag előbb-utóbb veszít értékéből, mert elrohad a nedves földben, a téglák is, a mészt meg „kifulladás”. Meglehet, hogy nem tízezer darab tégláról van szó, többnek látták, akik elmondják — én nem ástam fel a meszesgödört —, de akár tíz darab legyen is, akkor is kár származott. Mindnyájunknak kárát jelenti az ilyen eset.

Soroljunk több példát? Sorolhatnánk, de gondoljuk, értenek az elmondottakból is azok, akiknek néhány „üzenet” szót. S ismételjük, nem rosszindulatból, nem a káknán is csomót kereső oldalról választjuk a nyilvánosságot, hanem a jobbert, a közösség érdekében. A millióknál is, meg a filléreknél is. Lelkiismereti kényszer ez, szeretnénk több jót látni és kevesebb rosszat. Ezért szállnak szavaink, s milyen jó lenne, ha kevés volna belőlük borsóvá, amelyet a falra hánytak.

Gazdag István

Az új élharcosai

A szocialistabrigád-mozgalom évtizedes tapasztalatokkal rendelkezik, s a munkaverseny legjobban bevált formája üzemeinkben. A szocialista brigádok vezetői holnap rendezik meg harmadik országos konferenciájukat Budapesten. Ez alkalommal bemutatunk két küldöttet, akik a szegedi gyárak élharcosait képviselik a konferencián.

Ügyes asszonyok

A Szegedi Falemezgyárban dolgozik Dani Istvánné, a tűzőgép mellett. Ládaikat gyártanak, annak egyik oldalát. Tizenegy esztendeje jár ki a város széli üzemből.

— Szegedem, fontos, szerettem azt a munkát, ahol egy kis kézügyességre is szükség van. Később gépre tettek.

A szak-szervezeti titkár tömören jellemezte: „Ügyes kezű asszony, az első között van mindig.” Gondolom, nem csupán a keze ügyes, de kitartó is. Tudnillik másodsorra alakított már brigádokat a gyárban.

— Az első brigád széthullott. Mindig volt közöttünk „tűzfészek”. Hiába indítottunk el valamilyen új dolgot, megbuktak. Lassan szétzilálódott a brigád, képtelen voltam egybefogni az akkori tagokat, lemondtam.

Persze nem sokáig maradt brigád nélkül a tűzőüzem.

— Három évvel ezelőtt újra neki ugrottam, mivel a dolgozók is kicserélődtek körülöttem. Most tizenhárman vagyunk a brigádban, mind asszony. Örülünk, hogy elnyertük a szocialista címet.

Elmondja Daniné a szokásos mondatokat: jobb minőségért indultak harcba és szeretnék, ha a mennyiséget is rendszere-
sen túlteljesítenék.

— Ez ugyanis kettős dolog, jó a vállalatnak és nekünk is. A kereset nagyon fontos, mi tudjuk azt legjobban háziasszonyok. Talán legszebbek az apró emberi dolgok, amelyek szépen összekovácsolták a falemezgyári kis kollektívát. Elhamvadtak a hajdani tűzfészek, nincs már olyasmi, barátság van és egyetértés, segíteni akarás.

— Születési szabadságon van két kismama nálunk. Kurucsa Jánosné és Zelenák Zoltán. Gyakran meglátogatjuk őket, közel is laknak. Egy kis ajándékkal és persze a gyári hírekkel. — Gondolkodik egy keveset aztán örömmel mondja. — Elment tőlünk a Tóth Endréné, mert házat vettek Szatymazon. Húsvétra képes lapot küldött a brigádnak. Jól esett mindenkinek, hogy megtartott bennünket emlékeztetésben. Mondtam is a brigád „levelező” felelősé-
köszöntük az üdvözlő sorait.

— Felszólal-e a konferencián? — kérdeztem Daninét.

— Nem tudom, nem voltam még ilyen helyzetben. Ha mégis szóhoz jutnék, csak jót tudok elmondani a mi kollektívánkról. Tudja, mi az üzemből nem az országos gondokat érezzük, hanem a mi apró mindennapjainkat. Ugy családi alapon. Országosan is így kellene, valahogy „családi alap-
pon” szót érteni. Ennyit elmondanék, ha mód adódik majd.

L. G.

Emberformáló erő

Csontos János neve, tevékenysége összeforrt a „szocialista módon dolgozni, tanulni, élni” jelszóval a Fémfeldolgozó és Finommechanikai Vállalatnál, ahol 18 esztendeje dolgozik. Az egykori irodagép-műszerész, aki-ből időközben részleg-
vezető lett, ma egy jól összeforrt, bronzpla-
kettel kitüntetett szocialista brigád az Április 4. kollektíva brigádosa.

S küldött a szocialista brigádvezetők országos tanácskozására.

Előttünk az asztalra a meghívó, benne különféle „mellékletek”, köztük egy hozzászólási jegy.

— Sok-e a mondandó?

— Igen, sok. A saját brigádunkról is szívesen szólnék, minél többet, meg az üzemi szocialista brigádjainak életéről, céljairól. De ennél is több a megbízatásom: a megyei helyiipari, városgazdálkodási üzemek szocialista brigádjainak képviselője.

Nyilván egy-egy hozzászólásra kevés idő jut majd.

— Mi a legfontosabb, amit mindenképp szeretne elmondani?

— A külső versenyfeltételek általában adóttak. A csapatokon belül azonban fókuszabban kell érvényesítenünk a szocialista szellemet. Hogy valóban szocialista módon éljen, alkosson, így érdemlje ki a címet, a fokozatokat egy-egy közösség.

Segítőkézség, emberség, másokkal való törődés, nemes emberi tulajdonságok, magas erkölcsiség jellemezzék a szocialista brigádokat, ez különböztesse meg őket más kollektíváktól, s ez jelentsen példát-vonást a többiek számára. Így vélekedik Csontos János, majd elmondja, hogy a többször emlegetett felhígulás valóban tapasztalható. 1966-67-ben például náluk is ugrásszerűen nőtt a címet elnyert brigádok száma. A nem eléggé alapozottan szervezett brigádok azonban többnyire nem is feleltek meg a követelményeknek; ez is egy fontos tanulság a továbbiakra nézve.

Nézegetem az Április 4. brigád piroskötésű, tetszetős krónikáját, a gyöngybetűs bejegyzéseket. Ez a napló egyben útítára is a brigádérosnak. A közösség hétköznapijairól, apró örömeiről, terveiről beszélő sorok is kitesznek egy hosszú hozzászólást. Egyben tanúskodnak arról, ami jó, ami követendő.

Nagyszerű emberformáló erő a mozgalom — ezzel a bizakodással indul a tanácskozási küldött. Lényeges mondanivalót visz a társuláshoz, s újabb gondolatokat, tennivalókat hoz majd minden biz-
zonnyal.

S. M.

Ma Szegeden:

Fizikatanárok ankétja

A középiskolai fizikatanárok háromnapos országos ankétja kezdődik ma Szegeden, az Eötvös Loránd Fizikai Társulat és az Országos Pedagógiai Intézet rendezésében — tájékoztatta tegnap a sajtó képviselőit dr. Makai Lajos kandidátus, egyetemi docens. Hasonló jellegű összejöveteleket évente tartanak, s ezúttal a szegedi ankétot csúcsteljesítményre emelte meg, mintegy 300 pedagógus jelezte részvételét. Az ankétot, mely részt vesz továbbképző, részint tapasztalatszerző jellegű előadások hangzanak el az elektromosságban néhány elméleti és gyakorlati kérdésről, majd szakmai bemutatókra is sor kerül.

A mai programban szerepel a fizikatanárok kísérleti eszközeinek bemutatása. Az Országos Tanszergyártó és Értékesítő Vállalattal, valamint a Műszer- és Irodagépértékesítő Vállalattal közösen berendezett eszközkiállítás megnyitójára délután 3 órakor kerül sor a Ságvári gyakorló gimnázium dísztermében, ahol az eszközök működésbe hozzás, valamint elektromosságtechnikai kísérleteket is végeznek. Az ankétot ma délelőtt 9 órakor dr. Budó Ágoston pedagógusnak az Oktatásügyi akadémikus, egyetemi tanár, Kiváló Dolgozója címet.

CSÜTÖRTÖK,
1969. ÁPRILIS 10.

DÉLMAGYARORSZÁG 3